

A C A D E M I A R O M Â N Ă

Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii

– Divizia de Istoria Științei –

STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS

Vol. XVII/2024

MEGA

PROFESORUL GHEORGHE NEAMU, CERCETĂTOR ȘI EXPLORATOR

Mircea-Dragomir ANDREI¹, Gabriela ANDREI²

ammircea@yahoo.com; arnold4386@yahoo.com

ABSTRACT: Geographer Gheorghe Neamu (1935–2021) was a personality known not only in the scientific world, but also by the general public. This is so on account of his participation, as a climatologist-meteorologist, in the 17th Soviet expedition to Antarctica (1971–1972) and in numerous conferences, symposia, exhibitions, interviews and last but not least, through his books, written in an accessible, dynamic and very pleasant language: *Am fost în Antarctica* [I went to the Antarctic] (1974); *Popasuri pe 6 continente* [Stopovers on 6 continents] (1979); *Geografia Antarctidei* [The Geography of the Antarctic] (1982) winner of the „Gh. Munteanu-Murgoci” Award of the Romanian Academy, a specialized work, but also with many interesting data for any reader. Since Gheorghe Neamu’s activity stretches over many decades, is extremely rich and several articles have appeared about it, the authors of the current article have decided to present the main stages of his journey to the Antarctic, from Leningrad to Mirnii (the Antarctic), with the vessel „Professor Wiese”. From Mirnii, on the icebreaker „Navarin”, among the icebergs, to the Soviet resort of Molodiojnaia, from where, on board a third ship, „Nadejda Krupskaja”, he returns to the Soviet Union, to the port of Kaliningrad. The journey lasted 178 days, during which it covered more than 70,000 km, touching all the southern continents and all the great oceans of the World. Among the many countries he has visited over the years, Gheorghe Neamu has been to China six times (1973, 1985, 1987, 1989, 1992 and 1997). That is why the article includes some data related to these voyages.

KEYWORDS: Gheorghe Neamu, Institute of Geography of the Romanian Academy, 17th Soviet expedition to the Antarctic, “Pole of Cold”, Antarctica, China.

¹ Membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române.

² Membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române.

„Care dintre elevii ultimelor clase de liceu nu-și dorește să participe la o mare călătorie, să înfrunte apele învolburate ale oceanului, să devină un temerar alpinist sau un vajnic explorator al pădurilor tropicale? Cu ani în urmă, pe vremea când eram încă licean, bătrânul nostru profesor Giurchescu a fost primul care mi-a deschis larg cartea plină de taine a geografiei. Cu globul pământesc în față, ne îndemna să ne imaginăm că am călători pe diferite meridiane și paralele ale globului. De atunci, ca și acum, cărțile de călătorie le citesc cu nesaț. Oricând mi-a plăcut să mă plimb cu gândul prin pădurile virgine ale Amazoniei sau să urc Everestul alături de Hillary și tovarășul său de drum Tensing, ori să-l însoțesc pe Thor Heyerdahl pe micuța sa ambarcațiune în căutarea urmelor de civilizație din Insula Paștelui” [6]. Sunt primele rânduri ale lui Gheorghe Neamu în cartea sa *Am fost în Antarctica*. Visul copilăriei i-a devenit realitate...

„Personal, am avut ocazia ca încă de pe băncile facultății să colind meleagurile țării (...) străbătând toate unitățile de relief și aproape toate orașele și comunele țării” [7].

Din 1958, tânărul geograf, în afara cercetărilor legate de România, își începe investigațiile și în țările vecine: Iugoslavia, Ungaria, apoi în Cehoslovacia și Polonia. În Uniunea Sovietică va avea ocazia să meargă de mai multe ori, „străbătând această frumoasă țară de la Kaliningrad (...) până la Ulan Ude (...) și din Leningradul apropiat de cercul polar de nord, până în Munții Tian-Șan” (...). Dar cea mai interesantă călătorie din viață, am realizat-o în anii 1971–1972, ca delegat al României la cea de a 17-a expediție sovietică în Antarctica. (...) „În această călătorie, străbătând peste 70 000 km, am atins toate continentele sudice și toate oceanele mari ale Pământului” [7].

„Un rol important în meseria de geograf îl joacă cercetările de teren, aplicațiile practice, excursiile și expedițiile. De toate aceste manifestări am avut parte din plin. (...) Momentul de vârf l-a constituit expediția în Antarctida (...). Cu acest prilej am realizat două premiere geografice (primul pas pe continentul Antarctica și cel mai sudic punct de pe Terra, atins vreodată până atunci de un român, 78°28' latitudine sudică, 105° long. E, la Polul Frigului)” [10].

*

Gheorghe Neamu s-a născut în București la 19 ianuarie 1935. Primii ani de viață, în satul Lădești (județul Vâlcea), pe valea Cernei Oltețului,

în casa unchiului său, fratele mamei. Clasa I-a, la Lădești, apoi din clasa a II-a, toate studiile, în București: *primare* la Școala „Doamna Ghica”; *gimnaziale* la Liceul „Spiru Haret” și Școala Generală Mântuleasa (demolată în 2002 n.n.); *liceale* la Școala Pedagogică „Matei Basarab” (1949–53). Între 1953–1958, urmează Facultatea de Geologie-Geografie, secția Geografie, Universitatea din București, unde are ca profesori reputați geografi: St. M. Stoenescu (meteorologie și climatologie), Petre Coteț (geomorfologie), Raul Călinescu (biogeografie), Mihai Iancu (geografia României), Virgil Hilt (istoria geografiei), Mircea Peahă (geografie regională) [5]. La lista „profesorilor de elită” geografi, Gh. Neamu adaugă și profesorii geologi „de talia lui Nicolae Oncescu, Emilia Saulea, Ioana Pană, Simion Pauliuc și mulți alții” [10]. Încă din anul III de Facultate, tânărul geograf se implică în activitatea de cercetare și participă la sesiunile cercurilor științifice studențești. „Anul III a fost (...) un an bun pentru destinul meu. Toamna (1955) am fost împărțiți pe specializări. (...). Tot în această toamnă începeam lucrul la o temă de cercetare la care mai întâi trebuia să studiez bibliografia. Era o temă interesantă referitoare la Valea Timișului – brașovean. Iată de ce vizitele mele la sala de lectură s-au înmulțit (...). Cu timpul, în sala de lectură, mi-a atras atenția o tânără studentă din anul I, cu niște ochi vii și pătrunzători, o față ușor alungită, încadrată de două codițe, îmbrăcată elegant iar atunci când vorbea sau mai ales când zâmbea larg îi străluceau două șiraguri de dinți frumos ordonați – Letiția Velea. A fost, cel puțin din partea mea, „dragoste la prima vedere” [10].

În toamna lui 1958, după absolvirea facultății, se căsătoresc. „Privind retrospectiv, acum când s-au scurs pe negândite 46 de ani de la căsătorie și 47 de la logodnă, consider că am fost unul dintre cei mai fericiți și norocoși bărbați. Soția mi-a fost nu numai tovarăș de viață ci și cel mai bun prieten și sfătuitor. Căpătând o bună experiență în munca de redacție de la publicațiile Societății de Geografie, revistele *Natura* și *Terra*, s-a aplecat cu multă atenție, verificând și completând cu competență, comunicările, articolele și cărțile scrise, dându-mi sugestii dintre cele mai utile în cazul expunerilor mele publice (la toate nivelurile)” [10].

Fig. nr. 1 – Gh. Neamu, elev în clasa a IV-a

Fig. nr. 2 – Familia Neamu în 1968

În aceeași carte autobiografică, Gh. Neamu scrie despre fiica lor, Adriana care, „învățând la nivel înalt limbile de circulație mondială, germana, engleza și franceza, la care s-au adăugat în ultimii ani rusa și italiana, a terminat cu succes două facultăți (Chimia în România și Pedagogia socială în Germania) și a concurat cu succes la Serviciul Diaconic la Dresda pentru ocuparea unui post social de prestigiu”. Vorbește de asemenea și despre „cel mai tânăr membru al familiei, bucuria vieții bunicilor, Alexandra, care îmbină firea veselă a românilor cu spiritul auster și ordonat al germanilor...” [10].

Prof. Dr. Gheorghe Neamu a încetat din viață la vârsta de 86 de ani, pe 8 noiembrie 2021. Foștii săi colegi de la Institutul de Geografie, din București, primeau pe 9 noiembrie tristul anunț din Germania (Dresda), de la fiica profesorului.

Redăm aici întreg mesajul dnei Adriana Teuber: „Stimate doamne, stimați domni, cu profundă tristețe doresc să vă aduc la cunoștință, că ieri, 8 noiembrie 2021, a încetat din viață la reședința din Germania, după o lungă și grea suferință, tatăl meu, Prof. Dr. Gheorghe Neamu. Vă rog să dați *forward* informației și pentru alți colegi, care l-au cunoscut și iubit. (...). Pentru cei care primesc mailul, dar nu l-au cunoscut, adaug informațiile biografice. Cu stimă, Adriana Teuber, născută Neamu Notă biografică: A fost explorator polar, al doilea roman în Antarctica și un reputat climatolog, specialist în topoclimatologie. Pentru aportul adus în domeniul geografiei și climatologiei Neamu a primit: Diploma de onoare a Societății de Geografie (1975), Premiul Academiei Române „Gheorghe Munteanu

Murgoci” pentru lucrarea *Geografia Antarctidei* (1982), Diploma de onoare și medalia de argint, cu ocazia centenarului Institutului Meteorologic (1984). Cel mai important moment din activitatea științifică și de cercetare a lui Neamu l-a constituit invitația de participare a sa la a XVII-a expediție internațională de cercetare a Antarcticii și desemnarea sa de către Institutul de geografie, în calitate de climatolog-meteorolog al expediției. În această calitate, a efectuat măsurători meteorologice direct în Oceanul Atlantic, Oceanul Indian, Oceanul Înghețat de Sud, cât și pe continentul Antarctica. După cele șase luni de observații și cercetări, Neamu a donat: o colecție de roci culese din Antarctica de Est și două exemplare nepreparate dintre speciile rare de pinguini, Muzeului „Grigore Antipa” din București, peste 20 de specii de mușchi și licheni colectate din oazele antarctice, Grădinii botanice din București. Mulți ani a fost membru și secretar al Grupului de lucru „Topoclimatologie” al Uniunii Internaționale de Geografie. Din observațiile geografice și măsurătorile meteorologice efectuate personal, cât și din analiza unei bibliografii de specialitate foarte bogate, Neamu a elaborat o lucrare științifică de mare valoare numită: *Geografia Antarctidei* recenzată cu aprecieri favorabile în lumea științifică de specialitate (prof. E. Korotkievici de la Institutul Arctic și Antarctic, din St. Petersburg); în România, lucrarea a fost bine primită fiind citată în toate cursurile de geografie continentelor”.

*

Mai bine de patru decenii (1958 – 2000), Gh. Neamu a lucrat ca cercetător științific la Institutul de Geografie al Academiei Române, unde, pentru merite deosebite, ajunsese prin repartitie guvernamentală. În primii ani, la Institut, beneficiază de îndrumarea unor geografi de renume, precum N. Al. Rădulescu, Victor Tufescu, Vintilă Mihăilescu. Prin pasiune și muncă asiduă, va promova toate treptele ierarhiei științifice, ajungând cercetător principal I. „Din 1960, Gh. Neamu și-a desfășurat activitatea de cercetare în cadrul colectivului de *topoclimatologie*, alături de colegii săi Octavia Bogdan, Elena Niculescu, Elena Teodoreanu, Gabriel Davidescu, I. Gugiuman, Cătălina Mărculeț ș.a.” [4].

În cartea sa *O viață pentru o idee*, geograful Octavia Bogdan afirmă că „Harta topoclimatică a României, realizată de colectivul Gh. Neamu, Octavia Bogdan, Elena Mihai, Elena Teodoreanu, „a însemnat debutul hărților topoclimatice ale României” [1].

De-a lungul carierei sale publică peste 100 de studii, articole și hărți de climatologie și topoclimatologie. O parte din lista acestora este menționată de Ioan Mărculeț, în 2019: *Locul climatologiei în sistemul științelor geografice* (1963); *Clima Depresiunii intracolinare Tg. Jiu – Câmpu Mare* (1965); *Profil topoclimatic în Balta Brăilei* (1966); *Câteva fenomene climatice care influențează dezvoltarea agriculturii pe valea Dunării, în aval de Turnu Severin* (1967); *Distribuția geografică a temperaturilor extreme absolute în Oltenia Deluroasă* (1969); *Profils topoclimatiques dans les Carpates Orientales* (1970); *Sondermerkmale des kontinentalen Klimas im Donaudelta* (1971); *Profile topoclimatice în Delta Dunării* (1972, în colab); *Clima Dobrogei* (1972); *Unele aspecte ale regimului precipitațiilor în Depresiunea Pătârlagele-Buzău* (1978); *Regimul precipitațiilor atmosferice în Depresiunea Târgu Jiu – Câmpu Mare* (1982); *Precipitațiile atmosferice în Delta Dunării* (1985); *Observații climatice și topoclimatice în bazinul văii Muscelului* (1986); *Les topoclimats anthropiques – une nouvelle qualité de l'environnement* (1987); *L'influence anthropique sur les topoclimats* (1990); *Variațiile seculare ale temperaturii și precipitațiilor pe litoralul românesc al Mării Negre* (1993); *Le Défilé du Danube au Portes de Fer. Caractérisation topoclimatique* (1995); *Les topoclimats du Delta du Danube* (1995) [4].

Alături de colegii geografi din Institutul de Geografie, Gh. Neamu a colaborat la realizarea unor lucrări mari, precum „Monografia Geografică a Republicii Populare Române”, în colaborare cu Institutul de Geografie din Moscova; „Geografia Văii Dunării Românești”; „Piemontul Getic. Studiu de geografie economică”; „Atlas R.S. România”; „Geografia României I, Geografie Fizică”; „Geografia României IV, Regiunile pericarpatică”; „Dicționarul geografic al României, vol I (2008), vol II (2009)”.

„Un moment foarte important în cariera sa a fost specializarea prin doctorat. În anul 1970, a fost admis ca doctorand în cadrul Facultății de Biologie-Geografie din Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, unde l-a avut ca îndrumător pe profesorul Tiberiu Morariu, membru corespondent al Academiei Române, iar în anul 1975 și-a susținut, în ședință publică, teza intitulată „Clima Olteniei Deluroase”, obținând titlul de doctor în geografie. Membrii comisiei au fost: prof. dr. Tiberiu Morariu, coordonator, prof. dr. Ion Gugiuman de la Iași, prof. dr. Al. Savu de la Universitatea din Cluj-Napoca și cercetător principal dr. Lucian Badea de la Institutul de Geografie din București. Teza a văzut lumina tiparului în anul 1998, la Editura Ars Docendi din București și numără 154 de

pagini. [9]. Teritoriul de studiu acoperit cuprinde Podișul Mehedinți, vestul Subcarpaților Getici și vestul Podișului Getic (până în Valea Oltului). Lucrarea, elaborată în stil clasic, a fost structurată pe 12 capitole și tratează factorii genetici ai climei și particularitățile elementelor climatice: temperatura aerului, temperatura solului, nebulozitatea, precipitațiile, vântul etc. Studiul este îmbogățit cu 26 de tabele și 25 de figuri (bloc diagrame, hărți, grafice)” [4].

Între anii 1995- 2004, Gheorghe Neamu a fost profesor universitar titular, la Facultatea de Științe Umaniste a Universității Valahia din Târgoviște, iar din anul universitar 2004–2005 a fost admis prin concurs la Facultatea de Istorie-Geografie a Universității din Oradea, unde, din 2001, condusesese și doctorate. „Colegii de breaslă orădeni m-au adoptat din primul moment ca pe un membru al familiei geografilor de aici, cu drepturi și îndatoriri depline” [10].

Prof. Gheorghe Neamu a fost cunoscut, atât în cercurile de specialitate, ca un excelent climatolog, topoclimatolog și meteorolog, cât și de publicul larg, ca explorator al Antarcticii. Este primul român care a atins cel mai sudic punct de pe Terra „Polul Frigului”, ca participant în calitate de climatolog-meteorolog la a XVII-a expediție sovietică în Antarctica. Expediția, organizată de Institutul Arctic și Antarctic din Leningrad, a durat 178 de zile (nov. 1971 – mai 1972).

În lunga sa carieră, Gh. Neamu a participat la numeroase congrese, conferințe, simpozioane, schimburi de experiență, în foarte multe țări din Europa, Africa, Asia Centrală, Extremul Orient, Australia. Printre cărțile publicate se numără *Am fost în Antarctica* (jurnalul expediției), *Geografia Antarctidei*, distinsă cu premiul „Gh. Munteanu-Murgoci” al Academiei Române, *Județul Gorj* (în colab.), *Geografia Economică Mondială* (coautor), *America de Sud*, *Popasuri pe șase continente*, *Pinguinii ș.a.* În 2005 îi apare lucrarea autobiografică: *Destin geografic – Șapte decenii de vise și împliniri*.

Spre deosebire de *Am fost în Antarctica (Jurnalul expediției)* apărută în Colecția Atlas, în 1974, într-un număr mare de exemplare, așadar accesibilă multor cititori, o carte pe care o mai găsești și astăzi în biblioteci și anticariate, cartea autobiografică *Destin geografic – Șapte decenii de vise și împliniri* a fost tipărită într-un tiraj foarte mic și practic nu e de găsit nici în biblioteci, nici în anticariate, ci poate doar la cei câțiva „fericiți”, care au primit-o de la autor.

Este motivul pentru care am apelat mai des la această sursă. Remarcăm

faptul că în lungile și numeroasele sale călătorii, Gheorghe Neamu a cunoscut o mulțime de oameni importanți și interesați, cu unii dintre ei rămânând prieten pe viață. Așa s-a întâmplat și în cazul profesorului M. P. Petrov, unul dintre marii specialiști ai lumii în studiul deșerturilor, pe care l-a cunoscut în avion, de la Moscova la Leningrad.

Cu profesorul Petrov se va întâlni de câteva ori la Leningrad, apoi acesta va veni la rândul său, în România, împreună cu soția și va cunoaște viața din comunitatea de lipoveni³. În primăvara anului 1971, pe adresa Academiei Române sosește o invitație pentru ca un cercetător român să participe la cea de-a XVII-a expediție sovietică în Antarctica. Participantul la expediție trebuia să aibă vârsta sub 40 de ani, să vorbească limba rusă, să fie climatolog sau meteorolog, iar parțial, cheltuielile să fie suportate de partea română. Au trecut decenii de la observațiile făcute de Gh. Neamu, dar le recitim cu plăcere în cărțile sale, care se bazează și pe o bogată bibliografie, mai ales în limba rusă, la care a avut acces ca bun cunoscător al acestei limbi. Din păcate, astăzi, trebuie să recunoaștem că nu doar limba rusă, dar și franceza, ridică probleme serioase confrăților noștri!

Propus și susținut de Directorul Institutului de Geografie, prof. Virgil Iarovici, Gh. Neamu va pleca în expediția vieții sale. După un lung șir de amânări și emoții, reușește să decoleze spre Leningrad, în după amiaza zilei de 6 noiembrie 1971. După aterizare, alte emoții...: 7 noiembrie, Ziua Națională a Uniunii Sovietice, și la Institutul Arctic și Antarctic nu se lucrează! Prietenul său, profesorul Petrov, îl ajută să ajungă la locul unde este ancorat vasul de cercetare *Professor Viese*⁴, viitoarea sa casă.

³ Prof. M.P.Petrov (1906–1978) este autorul lucrării magistrale *Pustini Zemnogo Șara* – Pustiurile Globului Pământesc (Leningrad, 1973). Gh. Neamu primise din partea prietenului său, acad. prof. Mihail Platonovici Petrov, permisiunea publicării acestei cărți în limba română. După dispariția savantului, Gh. Neamu va lua legătura cu fiul acestuia, Kiril Petrov, și se va ocupa de toate demersurile necesare publicării acestei lucrări în România. „Traducerea de bază este asigurată de biologul Grigore Strungaru, om de specialitate și bun cunoscător al limbii ruse, cotraducerea geografică și îngrijirea științifică revenindu-mi mie. A fost o muncă de salahor pentru adaptarea textului la limba română” [10]. Cartea apare în 1986 cu titlul *Deșerturile Terrei* [12].

⁴ Vladimir Iulievici Wiese (Владимир Юльевич Визе: 5.03.1886- 19.02.1954) – savant rus de origine germană care și-a dedicat întreaga viață studiului zonei Arctice. Membru al Institutului Arctic sovietic și o autoritate în oceanografia polară, Wiese este și fondatorul Școlii Geografico-Hidrologică de Oceanografie (Geographico-hydrological School of Oceanography). În 1933, devine Membru corespondent al Academiei Sovietice de Științe.

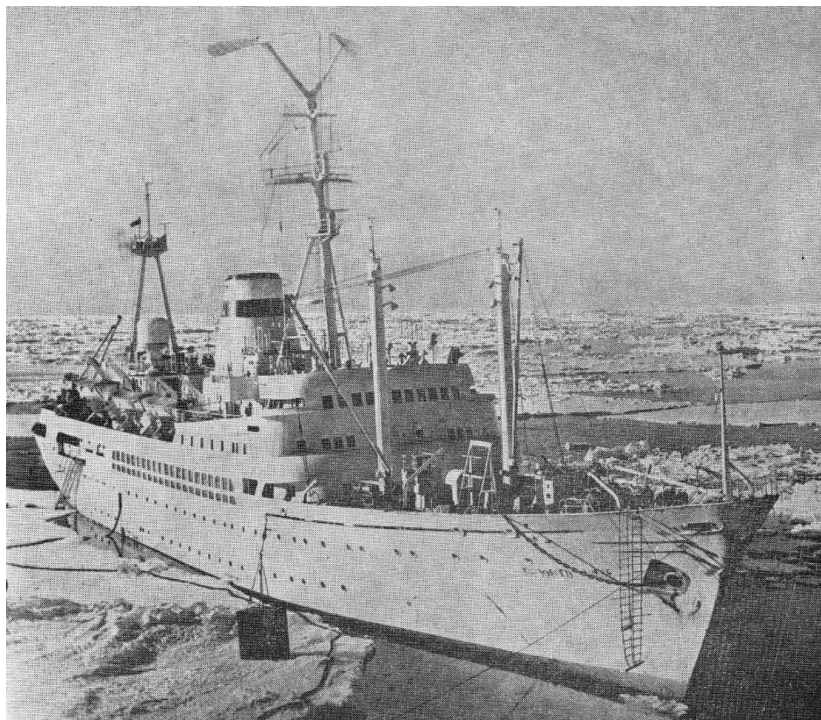

Fig. nr. 3 – Nava de cercetare „Professor Viese”

Pe 8 noiembrie, noaptea, vasul părăsește dana și intră în Golful Finic. În dimineața aceleiași zile comandantul științific al expediției îl conduce la laboratorul de meteorologie, noul său loc de muncă și îl prezintă colegilor de laborator. „Vom fi șase (...) trei ruși, un estonian, un maghiar și un român. Cel mai vârstnic, Alexandr Soloviov, cel cu care voi lucra direct, climatolog ca și mine. Cel mai tânăr estonianul Jak Lembra, fizician aerolog care va lucra împreună cu maghiarul Karoly Vissy. Marea Nordului ne întâmpină cu ostilitate. (...). ...cu valuri mari (furtună de gradul 6–7). (...) . Am noroc, nu sufăr de rău de mare ceea ce este un mare câștig căci voi putea să-mi fac meseria de observator meteorolog” [10]. După ce din portul Gdansk se îmbarcă și expediția poloneză (3 specialiști în biologie marină și 2 cameramani), ce va face scufundări sub gheața de deasupra Oceanului Înghețat de la țărmul Antarctidei, următoarea escală este portul Las Palmas din insula Gran Canaria. „Colegii polonezi (care mă adoptaseră

încă de la plecare în colectivul lor) îmi propun să-i însoțesc într-o excursie în interiorul insulei Gran Canaria. (...) să urcăm pe vulcanul Bandema (...). Pe versanții vulcanului Bandema m-au impresionat livezile de citrice și modul original de cultură a viței de vie plantată în niște gropi cu marginea înălțată spre josul pantei pentru a avea posibilitatea să se rețină puțină apă căzută în timpul precipitațiilor” [10]. Urmează botezul Zeului Neptun la trecerea Ecuatorului! Evenimentul, deloc plăcut pentru cei 6 nemți, 5 polonezi, un american, un indian, un maghiar și un român, care treceau Ecuatorul pentru prima oară, este povestit de Neamu, cu talentul său bine-cunoscut, plin de umor.

Fig. nr. 4 – Diploma primită de Gh. Neamu la trecerea Ecuatorului, la 30 noiembrie 1971

După toate caznele și ritualurile suportate în cursul acelei zile de 1 decembrie, seara urma să fie înmânate „diplomele de trecere a Ecuatorului”, doar celor care spun o poezie și cântă în limba națională! Pentru că nu reușea să-și amintească vreo poezie, ci doar fragmente, a recitat aceeași strofă din „Ce te legeni, codrule”, de zece ori, cu tonalități diferite! Nimeni nu știa românește, așa că a primit aplauzele asistenței. Cântecele ales a fost unul de petrecere „lume, lume...soro lume”. Pe diplomă scrie: *„Cetățeanul României Gh. Neamu, a trecut Ecuatorul la 17° 05' longitudine vestică. Debarcarea pe celebra insulă Sf. Elena, unde a fost exilat Napoleon, nu va fi posibilă. Se vor mulțumi cu priveliștea dinspre mare. Pe insulă se află un mic sat de pescari Longwood, unde și-a trăit exilul, a murit și a fost înmormântat Împăratul și chiar dacă astăzi nu-și mai doarme somnul pe insulă, ci la Domul Invalizilor din Paris, insula Sf. Elena a rămas celebră. Talentul de povestitor se vede în orice relatare, încât cititorul participă alături de Neamu la toate evenimentele, ca de pildă la furtuna din Oceanul Indian, din 13 decembrie, când valurile erau de 17–18 m și nava se acoperise cu gheață. Întreaga zi toți membrii expediției spărseseră gheața și-o aruncaseră peste bord, pentru ca *Professor Viese* să mai poată naviga, momente ce lăsasera urme adânci în amintirea geografului... Pericolul scufundării a trecut; s-au întâlnit cu spărgătorul de gheață Obi, care urma să-i ducă pe expediționari la stațiunea Molodiojnaia. Neamu este anunțat de comandantul E.S. Korotkievici, că va trebui să mai rămână pe vasul de cercetare, împreună cu Karoly Vissy, ca să realizeze câteva profile climato – aerologice, într-o zonă de puternică adâncire a ciclonilor. „Amintirea furtunii din 13 decembrie lăsase urme adânci în sufletul meu. Mi-am revenit și mi-am adus aminte că la plecarea din țară mi s-a spus să fiu curajos, să nu fac de rușine poporul român” [10]. Chiar dacă se aflau la latitudinea ciclonilor, nu vor mai avea parte nici de furtuni, nici de înghețarea navei. Vasul de cercetare se îndreaptă spre Australia de Sud-Vest, la Perth, de unde se vor imbarca expediționari americani și ruși, care vor lucra la Mirnii. Seara de Ajun, în portul Fremantle; Crăciunul, la Perth, cu o masă îmbelșugată, dar... fără sarmale și cârnați! La 58° latitudine sudică, 93° longitudine estică, se întâlnesc cu spărgătorul de gheață Navarin, care îi va conduce prin Oceanul Înghețat de Sud spre țărmul Antarctidei. Vor petrece Noaptea Anului Nou 1972 în mijlocul mării înghețate.*

Fig. nr. 5 – În laboratorul meteorologic împreună cu Alexandr Mihailovici Soloviev

„...4 ianuarie 1972 va rămâne pentru mine o zi memorabilă. Este ziua în care am pășit și la propriu și la figurat pe pământul Antarctidei. La propriu pentru că pe insula Haswell de lângă stațiunea Mirnîi roca era ieșită „la zi” și la figurat pentru că mă aflam la sud de Cercul polar de Sud, linia imaginară în sudul căreia se află cel de al șaptelea continent, Antarctida” [10]. O dată ajuns la stațiunea Mirnîi ($66^{\circ} 33'$ latitudine sudică, $93^{\circ} 05'$ longitudine estică) va obține permisiunea să zboare la Vostok, la Polul Frigului, acolo unde în august 1960 a fost înregistrată minima absolută a planetei Pământ. „...în ziua de 12 ianuarie 1972 am atins cel mai sudic punct, atins până atunci vreodată de un român ($78^{\circ} 28'$ latitudine sudică, $105^{\circ} 05'$ longitudine estică)”. În următoarea perioadă va face observații meteorologice împreună cu colegul estonian, pe spărgătorul de gheață *Navarin*, unde viața era mai austeră și echipajul mai redus, încât va trebui să-l suplinească pe timonier, mai multe ore pe zi.

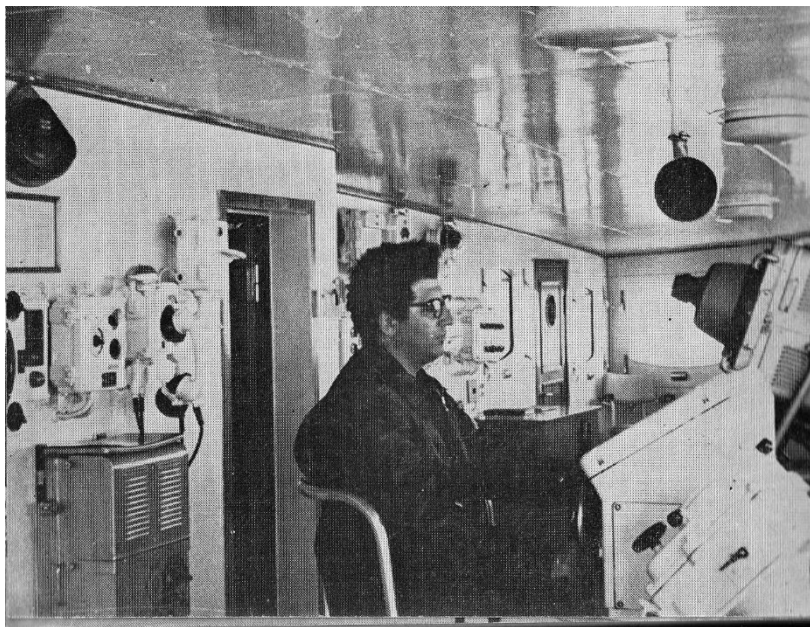

Fig. nr. 6 – La comanda spărgătorului de gheață „Navarin” în strâmtoarea Drake

Experimentul în Oceanul Înghețat de Sud se încheie în februarie 1972. Spărgătorul de gheață „Navarin” traversează cu bine „teribila” strâmtoare Drake și ancorează în apropierea insulei King George, unde se află două stațiuni de cercetare, *Bellingshausen* a Rusiei și *Presidente Eduardo Frei* a Republicii Chile.

Ultima etapă a expediției va fi la Molodiojnaia, o stațiune foarte modernă, cu case din aluminiu pe piloni metalici bine ancorați în stânca de granit. Preluat de vasul de pasageri „Nadejda Krupskaiia”, poreclit de marinari „Lebăda Albă”, va ajunge la Kaliningrad, unde se încheie călătoria sa pe mare... „Cele 178 de zile, cât a durat periplul antarctic, au luat sfârșit. Am plecat din România pe 6 noiembrie 1971, într-o frumoasă zi de toamnă și m-am întors în luna mai, cu pomii în floare. În expediție am acumulat o bogată experiență în profesia de climatolog și geograf, mi-am întărit moralul și caracterul, chiar dacă am pierdut în Antarctica 11 kg din greutate și câțiva dinți.... Expediția mi-a prilejuit și câteva realizări dintre care cred că pot fi menționate: doi pinguini, predați muzeului Grigore

Antipa din București; o colecție bogată de roci, aflată la același muzeu⁵; o colecție de mușchi și licheni, donată muzeului de la Grădina Botanică din București; (...) Anul 1972–73 l-am dedicat, în parte, pregătirii raportului științific pe care l-am predat în 1973, în a doua parte a lunii ianuarie, la Institutul Arctic și Antarctic din Leningrad” [10].

Fig. nr. 7 – Cu Singh Paranjit în vizită la colegii chilieni de la stațiunea Eduardo Frei

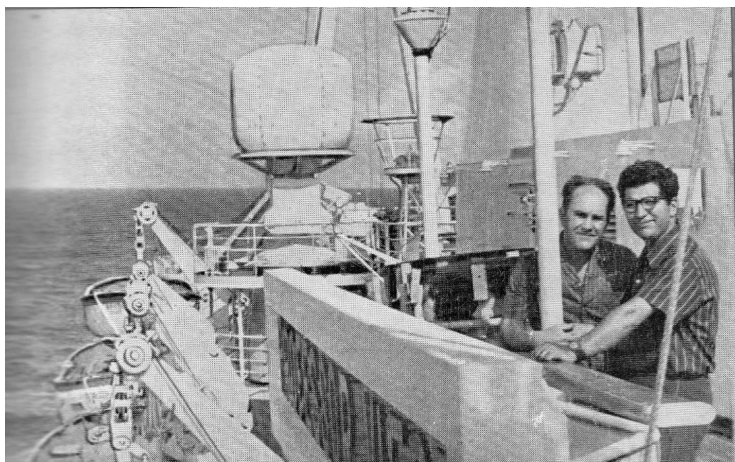

Fig. nr. 8 – Cu Seva Golubențov la Tropicul Capricornului

⁵ Vezi Anexa.

Fig. nr. 9 – Cei doi pinguini donați de Gh. Neamu Muzeului Antipa (jos, de la stânga la dreapta, exemplarele 2 și 3 – vechea expoziție permanentă)

În primăvara anului 1973 sosește la Academia Română o delegație a Academiei Sinica din Beijing pentru semnarea planului de colaborare științifică. Gh. Neamu va fi cel care va conduce delegația chineză prin țară. În toamna aceluiași an, delegația chineză adresează, la rândul său, o invitație ca o delegație de geografi români să viziteze China. Chiar dacă cei de la Institut nu l-au nominalizat, susținut de șeful de secție dr. doc. Petre Gâstescu, Gh. Neamu va face parte din delegație, alături de Gâstescu și de dr. Lucian Badea. Aceasta va fi prima vizită în China...

Șansa mi-a surâs să vizitez R. P. Chineză de șase ori, la intervale mai mari sau mai mici de timp (1973, 1985, 1987, 1989, 1992, 1997), observând realitatea chineză cu ochi de geograf. Creșterile economice semnificative de la o perioadă la alta, pe o spirală ascendentă mi-au întărit convingerea că această țară mare, frumoasă și bogată, cu poporul său harnic, în următoarele două-trei decenii va fi în fruntea topului celor mai dezvoltate țări ale planetei Pământ [10].

Din păcate, nici timpul nici spațiul nu ne mai permit să-l însoțim pe Gheorghe Neamu în călătoriile sale prin China, fiind și acesta un lung itinerar, ce ar putea să constituie, pe viitor, subiectul unui alt articol dedicat marelui geograf.

*

Dintre colegii profesorului Gh. Neamu de la Institutul de Geografie al Academiei Române am avut fericita ocazie să facem cunoștință cu dna cercetător dr. Cătălina Mărculeț, topoclimatolog, care, pe lângă ajutorul prețios la obținerea bibliografiei, a acceptat să ne redea și câteva amintiri ...

Pe cercetătorul și profesorul universitar Gheorghe Neamu l-am cunoscut din anul 1998, la intrarea mea în colectivul de Topoclimatologie din cadrul Institutului de Geografie al Academiei Române. I-am fost colegă și am colaborat în calitate de asistent cercetător, alături de domnia sa și de ceilalți cercetători științifici, la realizarea cercetărilor în domeniul Topoclimatologiei și Climatologiei Regionale. De la început m-a impresionat personalitatea sa plină de prestanță, figura luminoasă, vocea sonoră și ținuta mereu elegantă. Calitățile sale profesionale deosebite și valoarea sa umană, care emana căldură și prietenie, reieșeau din orice prilej al discuțiilor purtate în biroul unde lucram. Probitatea științifică, tactul pedagogic și spiritul de umor cu care presăra dialogurile sale aduceau o notă de culoare și originalitate în atmosfera din institut.

Dintre numeroasele sale publicații, peste 120 de studii, articole, cărți și hărți, contribuțiile sale la lucrarea colectivă de realizare a hărților topoclimatice

pentru întreaga țară, la publicarea de monografii geografice (*Geografia Văii Dunării Românești*, *Atlasul R. S. România*, *Geografia României*, *Dicționarul Geografic al României și din colecția "Județele Patriei"*), dar îndeosebi lucrarea sa *Geografia Antarctidei și călătoriile sale internaționale* l-au detașat ca o personalitate aparte a geografiei românești. Colegii din celelalte colective de cercetare, care au beneficiat de-a lungul anilor de talentul dânsului de organizator al unor excursii în diferite țări, evocau numeroase amintiri, apreciind în mod deosebit cunoștințele dobândite prin aportul științific al domnului Gheorghe Neamu.

Cu prilejul ședințelor de comunicări științifice bilunare desfășurate în institut, cercetătorii prezentau rezultatele activității științifice de laborator și ale experiențelor din deplasările de teren în România sau în alte țări. Printre cele mai încântătoare contribuții la viața științifică se numărau și comunicările domnului Gheorghe Neamu. Posedând o extraordinară colecție de diapozitive, realizate cu prilejul numeroaselor deplasări pe mapamond, le împărtășea cu mare generozitate în prezentările rezultatelor activității sale la ședințele organizate, atât în Institutul de Geografie dar și în instituții de învățământ universitar sau preuniversitar.

Știa ca nimeni altul să folosească cele mai potrivite cuvinte, posedând un rar talent oratoric, memorabilă pentru mine fiind cuvântarea sa plină de har de la ședința festivă organizată la Facultatea de Geografie a Universității din București, prilej cu care i s-a conferit Medalia Aniversară „100 de ani de la Expediția Belgica”. Onorat atunci ca fiind al doilea explorator român în Antarctica, după Emil Racoviță, personalitatea remarcabilă a lui Gheorghe Neamu a rămas puternic în conștiința celor prezenți, iar pe mine m-a făcut să mă simt norocoasă că am avut prilejul să îi fiu colegă.

(Din memoriile cercetătoarei dr. Cătălina Mărculeț
din Institutul de Geografie al Academiei Române)

*

Printre oamenii pe care îi cunoaștem și-i apreciem foarte mult, se numără și dl Stelian Grigore, „un explorator, un chimist, un geolog, un speolog, un om de cultură (...) un om rar, unul dintre aceia cu a căror prezență să te poți mândri oricând și oriunde”, după cum îl prezintă Adrian Nicolae, în articolul său din 2017 („Interviu cu speologul și exploratorul arctic Stelian Grigore”). Chiar dacă știam că în prezent prietenul Stelian Grigore se află într-o perioadă extrem de aglomerată, datorită unui proiect de amploare, l-am rugat ca măcar prin telefon să ne spună câteva cuvinte legate de întâlnirea sa cu Gheorghe Neamu...

... Doamna Zoe⁶ era întotdeauna la curent cu evenimentele culturale ce se petreceau în București, ca de exemplu vizita unor personalități, expoziții, lansări de carte ș.a.m.d. Imediat ce evenimentul avea loc în capitală, dna Zoe îl și aducea la Ploiești! Am văzut la televizor întoarcerea lui Gheorghe Neamu din expediția în Antarctica, în primăvara lui 1972. Între revenirea sa în țară și primele conferințe, expoziții și lansări de carte, au trecut doi ani, timp în care geograful român a muncit enorm ca sa-și prelucreze datele adunate în timpul expediției (peste 100 000 de măsurători meteorologice și peste 1000 de negative fotografice). Reușește să publice prima carte, *Am fost în Antarctica* (jurnalul său de călătorie) predată la tipar în martie 1974 și apărută în același an. Lansarea cărții a avut loc la sala Dalles din București, apoi, pe 7 noiembrie 1974 Gh. Neamu a venit la Ploiești. Atunci a fost și prima întâlnire a elevului Stelian Grigore, din anul III de liceu, cu geograful, acum celebru, întors din expediția sa polară. Chiar dacă eu eram «copilul Muzeului de Științe Naturale din Ploiești» și avusesem deja prima comunicare științifică la 16 ani (Un studiu malacologic din bazinul Cricovului Sărat), am fost copleșit de personalitatea expediționarului și nu am îndrăznit atunci să-i adresez vreo întrebare. Abia în 1979, când eram student în anul II, la Petrol și Gaze, am avut acea unică întâlnire și discuție cu Gh. Neamu, care cred că a durat cam o oră sau poate mai mult, dar care pot spune că a avut un rol major în viața și cariera mea. De mic citeam cărți de călătorie și mă vedeam participând la expediții polare... Încercasem de mai multe ori să-mi construiesc un iglu, dar nu am reușit. În iernile noastre temperaturile nu coborau atât de mult ca în zonele polare... Până la urmă găsisem o nouă „tehnologie” și astfel mi-am construit totuși un fel de adăpost din zăpadă și gheață. Una dintre primele întrebări pe care i-am adresat-o lui Neamu a fost: „Cum se construiește un iglu?” La care, răspunsul lui m-a lăsat cu gura căscată! „Habar n-am!” Apoi a început să-mi povestească, și pe măsură ce-l ascultam înțelegeam tot mai mult că tot ce citisem până atunci despre expedițiile la Poli, despre câini și atelaje, despre iglu-uri ș.a.m.d. au rămas undeva în urmă, prin secolul 19 și nimic sau aproape nimic din ce știam nu mai seamănă cu expedițiile din zilele

⁶ „Doamna Zoe”, așa o numește Stelian Grigore pe Zoe Apostolache – Stoicescu, cea care i-a fost „nu numai ca o mamă, dar și educatorul și mentorul său”, influențându-i întreaga viață. Din 1962 muzeograf, apoi șef de secție, iar din 1970, director al Muzeului de Științe Naturale din Ploiești. Pe lângă multe alte realizări, dr. Zoe Apostolache – Stoicescu, în 1984 este fondator al *Muzeului Omului*, din Ploiești, iar în 1996, la 110 ani de la nașterea pictorului Rudolf Schweitzer- Cumpăna, demnă moștenitoare spirituală și materială a patrimoniului pictorului, reușește să înființeze *Fundația Cultural Artistică „Rudolf Schweitzer- Cumpăna”* [3].

noastre... Mărturisesc că la început am fost dezamăgit și puțin derutat. Tot ce construisem în mintea mea, ani de zile, visând la expediții cu sănii și câini, parcă se prăbușise... Discuția însă a continuat și încet, încet, Gheorghe Neamu, ca un profesor bun ce era, m-a adus cu picioarele pe pământ, fără să-mi spună vreun moment să renunț la visele mele. Mi-a vorbit cu multă seriozitate despre cât de bine pregătit, din toate punctele de vedere, trebuie să fie cel care își dorește să participe la o astfel de expediție. Trebuie să se documenteze extrem de bine în legătură cu toate aspectele privind acele locuri îndepărtate și atât de diferite față de cele în care trăiește zi de zi. Mi-a explicat și care este diferența dintre Arctica și Antarctica. În timp ce Arctica cuprinde Oceanul Arctic, nordul Groenlandei (ca parte a Danemarcei), Islandei, Norvegiei, Suediei, Finlandei, Rusiei, SUA (Alaska) și Canadei, Antarctica, cel mai sudic și mai puțin populat continent, înconjurat de Oceanul Antarctic, nu aparține vreunei țări. Conform Tratatului Antarcicii, din 1959, zona este guvernată de cca 30 de țări. Gheorghe Neamu a fost omul care m-a trezit la realitate și nu am uitat niciodată acea unică discuție avută cu exploratorul. În tot ce am realizat mai târziu am ținut seama de sfaturile sale. Stelian Grigore și-a urmat visul, ajungând peste ani explorator polar.

Trebuie să recunoaștem că, în ciuda faptului că citisem și cărțile lui Neamu, până să-l întâlnim pe exploratorul arctic Stelian Grigore, ne stăruiau în minte tot atelajele cu câini polari și suprafețele imense acoperite de gheață. Și nu eram singurii...

Sunt încă destui aceia care cred că ce-au citit în copilărie sau adolescență sau au văzut prin filme vechi, despre expedițiile polare, mai e valabil și astăzi... Realitatea este cu totul alta. De pildă, în Antarctica, unde activitățile de bază sunt cercetarea (legată de poluare, scăderea cantității de ozon, schimbările climatice etc.), pescuitul și turismul, în lunile de vară, numai în stațiunile de cercetare locuiesc 5000 de oameni, iar în lunile de iarnă, numărul lor scade la cca 1000.

*

Chiar și după mai bine de 40 de ani, ne amintim de conferința lui Gh. Neamu, despre una dintre călătoriile sale în China. Cei care erau pe vremea aceea în Muzeul Antipa și au avut ocazia să-l asculte, povestesc cu plăcere despre momentele acelea, de neuitat. Colega noastră, dna Marinela Năzăreanu, care era în Muzeu la angajarea noastră, „păstorind” toate colecțiile secției de Entomologie, își amintește cu drag de acele conferințe

ce se țineau în amfiteatrul de la Antipa... A dat și un titlu cuvintelor sale – *Fascinația poveștilor: O plimbare în timp și spațiu.*

Din copilărie, am fost întotdeauna captivată de poveștile adulților, fiecare dintre ele având o vrajă aparte, fie că erau triste, vesele sau pline de învățăminte. Când am ajuns să lucrez la Muzeul Antipa, această fascinație a găsit un nou tărâm de explorare. Am descoperit povestiri pline de farmec despre insecte, mamifere, păsări și pești, dar și despre oamenii curajoși care le-au descoperit și aventurile lor neobișnuite în colțuri îndepărtate ale lumii.

Muzeul Antipa nu era doar un loc al exponatelor, ci și un bastion al cunoașterii și al aventurilor. Conferințele duminicale erau adevărate sărbători ale științei, aducând laolaltă muzeografi și cercetători remarcabili precum Dr. Gheorghe Neamu. Neamu, un renumit geograf și cercetător științific, ne-a purtat pe aripile fascinante ale expedițiilor sale la stațiunile polare sovietice, la Mirnii sau Molodiojnaia, sau descriind cu măiestrie tărâmurile înghețate sau cum arată o auroră polară ș.a.m.d. În anii '80, expedițiile sale în Extremul Orient – China și Uzbekistan – au fost adevărate odisei. Am trăit prin poveștile lui peripețiile călătoriilor cu trenul transiberian și autobuzele locale, întâlnind minunatele moschei din Buhara și trăind viața cotidiană în acele locuri aride și pline de mister. Expedițiile în China au fost marcate de descoperiri gastronomice inedite, unde delicatesele locale, precum ouăle clocite și supa de tăiței din mușchi de șarpe, ar fi provocat curiozitatea și scepticismul oricărui vizitator.

Amfiteatrul Muzeului Antipa, o bijuterie arhitecturală concepută de Grigore Antipa și arhitectul Cerchez, a fost martorul acestor momente unice. Cu o capacitate de 350–400 de locuri, acustică impecabilă și mobilier de stejar masiv, amfiteatrul a găzduit nenumărate conferințe și reuniuni, oferind un cadru ideal pentru explorarea cunoașterii.

Din păcate, odată cu trecerea timpului și centenarul din 2008, eleganța și farmecul amfiteatrului au dispărut, transformându-se într-o sală multimedia adaptată nevoilor moderne. Rămân însă amintirile acelor vremuri de poveste, când fiecare conferință era o fereastră deschisă către lumi noi, iar fiecare poveste spusă ne făcea să visăm la aventuri îndepărtate și fascinante. (Marinela Năzăreanu, iunie 2024).

Un alt vechi „lucrător” al Muzeului, dna Viorica Sandachi, slujind cu devotament zeci de ani *Secretariatul*, ne-a scris cu emoție câteva din amintirile domniei sale....

Am fost angajată la Muzeul „Grigore Antipa” pe postul de Secretar, în toamna anului 1972. Era o Sală de Conferințe la Parter. Cu un Prezidiu, cu bănci

confortabile – unde salariații se adunau cu ocazia a diferite evenimente: zile de naștere ale salariaților, sărbătorirea unor personalități în viață, sau comemorarea celor dispăruți, sau invitați de onoare, pentru a ne împărtăși evenimente din viața lor. În acea perioadă se obișnuia să avem invitați speciali, care să ne țină câte o Conferință despre activitatea lor. Printre aceștia îmi aduc aminte de un invitat – Prof. Gheorghe NEAMU – geograf. Era un Domn din toate punctele de vedere. Micuț la stat, cu un păr creț, cu ochelari, cu o față veselă și plină de bunătate. Avea atâta umor în tot ce ne prezenta de la început până la sfârșit, încât nu știai când trece timpul. Îmi aducea aminte de prima mea iubire din tinerețe – profesor de limba română... cu același umor... Ne povestea cu atâta har despre expedițiile la care participase, încât nu numai eu ci toți colegii erau fascinați. Îmi aduc aminte de o Conferință în care ne-a expus vizita Domniei sale în CHINA, unde fusese invitat de onoare de omologii săi de acolo, într-un schimb de experiență. A fost însoțit și de un coleg. Colegii din China i-au primit foarte frumos, și în final le-au oferit un Dineu. Au fost serviți cu nenumărate bunătăți, varietăți multe. Pe la mijlocul Dineului, colegul l-a întrebat (știind că în China se servesc la masă diferite ciudățenii) dacă servesc și ȘARPE, pentru că nu era dispus să mănânce. Domnul Neamu i-a întrebat pe cei care serveau și răspunsul a fost prompt: „Da. S-a servit la primul fel”. O supă super-bună cu tăieței (tăiețeii erau din carne de șarpe). Nu mai rețin dacă colegului i-a fost rău sau nu. Și multe alte întâmplări cu multe ciudățenii, spuse cu mult umor Timpul trecea într-un mod atât de plăcut, dar mult, mult prea repede. Îmi aduc aminte cu foarte multă plăcere și a rămas undeva în sufletul meu o aducere aminte foarte deosebită.

Și numele pe care îl poartă este predestinat – NEAMU – om de ispravă din neamul Românesc. (Viorica Sandachi, 10 mai 2023).

*

Dr. Nicolae Gâldean, mulți ani colegul nostru muzeograf la Antipa, membru al Expediției Muzeului Antipa în Brazilia (1994), iar mai târziu conferențiar la Universitatea Ecologică București, a acceptat să ne împărtășească câte ceva din amintirile sale legate de Gh. Neamu...

Doar de câțiva ani muzeograf la muzeul „Grigore Antipa”, așteptam cu multă curiozitate și cu un interes indus de nevoia de a afla „de la sursă” date și informații despre ținuturi îndepărtate, greu accesibile, orice contact cu naturaliști care avuseseră ocazia să ajungă prin acele ținuturi. Pe atunci (sfârșitul anilor 70 ai secolului XX) nu aveam prea multe posibilități de informare, așa că profitam de orice ocazie de a afla noutăți din lumea largă. Așa l-am putut

cunoaște pe geograful Gheorghe Neamu, întors dintr-o expediție de 6 luni în Antarctica și invitat de profesorul Mihai Băcescu, directorul muzeului, să ne vorbească despre continentul alb⁷. Mi-l amintesc bine, un om de statură mijlocie, foarte amabil, fără aere de savant inaccesibil, dornic să ne povestească „aventura” antarctică, cu pasiunea cercetătorului care a putut să-și folosească cunoștințele și pregătirea de meteorolog și climatolog în condiții deosebite. M-a impresionat atunci firescul cu care ne relata momentele dificile ale vieții în condițiile mediului extrem al Antarcticii, cu temperaturi de multe grade sub o (frigul acela teribil în care lucrase zi de zi îi afectase dantura dar rezistase făcându-și datoria până la final). Era al doilea român care ajunsese în Antarctica, după Emil Racoviță. Și a mai venit o dată în sala de conferințe a muzeului să ne vorbească despre China, avusese ocazia să călătorească în țara aceea și iarăși îmi amintesc tonul său cald, dorința de a transmite nu doar impresiile periplului său dar și ceea ce aflase și înțelesese despre natura și oamenii de acolo. N-a căutat nicio clipă să impresioneze, povestea cu firescul omului care s-a bucurat de fiecare clipă petrecută într-o lume atât de deosebită de lumea din care venea. Și n-au lipsit momentele hazlii, avea același umor fin, plăcut, fără urmă de sarcasm – îmi amintesc cât era de amuzat de stângăcia (firească pentru un european) cu care a participat, invitat fiind, la o ceremonie a ceaiului. L-am reîntâlnit pe profesorul Gheorghe Neamu peste puțină vreme, în apartamentul obișnuit în care locuia cu familia. N-ai fi zis că ai de-a face cu o personalitate a științei. Departate de domnia sa dorința de a epata, de a face impresie interlocutorului și asta era o dovadă a caracterului său.

Așa l-am văzut, acum aproape 50 de ani, pe călătorul și cercetătorul Gheorghe Neamu. (N. Gâldean, 16 mai 2024)

Mulțumiri

Mulțumim doamnei dr. Cătălina Mărculeț, cercetător topoclimatolog la Institutul de Geografie al Academiei Române, colegă și colaboratoare a profesorului Gh. Neamu, pentru deosebita amabilitate cu care ne-a oferit spre consultare prețiosul volum *Destin geografic*, fără de care articolul nostru ar fi fost cu mult mai sărac. Îi mulțumim de asemenea pentru modul în care a reușit să evoce, în puține cuvinte, personalitatea geografului Gh. Neamu, cu toate calitățile sale. Nu în ultimul rând, mulțumim

⁷ Pe 2 februarie 1975 conferința lui Gh. Neamu la Muzeul Antipa: „Antarctica, văzută de un român”[2].

dnei Mărculeț și colegelor domniei sale pentru mesajul dnei Teuber, de la Dresda (9 nov. 2022), pe care ni l-au pus la dispoziție.

Mulțumim domnului Stelian Grigore, cercetător și explorator arctic, pentru frumoasa relatare a întâlnirii domniei sale cu Gh. Neamu, precum și pentru povestirea evenimentelor ce au urmat în cariera sa de explorator polar. Îi mulțumim de asemenea pentru legătura pe care ne-a făcut-o cu soții Ioan și Cătălina Mărculeț, biografii geografului Neamu. Mulțumim dnei Viorica Sandachi, unul dintre cei mai vechi și devotați angajați ai Muzeului Antipa, pentru amintirile legate de conferințele profesorului Gh. Neamu. Mulțumim dnei Marinela Năzăreanu pentru frumoasele și emoționantele cuvinte legate de trecutul Muzeului Antipa. Mulțumim vechiului nostru coleg dr. Nicolae Gâldean care, cu multă amabilitate, ne-a încredințat câteva din amintirile sale de suflet. Mulțumim dnei dr. Angela Petrescu pentru datele ornitologice legate de donația Gh. Neamu – Antarctica 1972, precum și dr. Ana-Maria Petrescu, pentru ilustrația din Muzeu. Mulțumiri speciale familiei de muzeografi Petrescu, pentru permanenta încurajare de a publica. Și nu în ultimul rând, mulțumim dnei Mariana Iancu pentru amabilitatea și promptitudinea cu care ne-a pus la dispoziție datele colecției de roci din Antarctica, donate de Gh. Neamu Muzeului Antipa.

Bibliografie:

- [1] Bogdan, Octavia, *O viață pentru o idee*, Edit. Universitară, București, 2012, p. 92
- [2] Dumitrescu, D., Murariu, D., Gâldean, N., Manoleli, D., *Les conférences publiques données au Muséum d'histoire naturelle „Grigore Antipa” durant les années 1953–1978*. Travaux du Muséum d'histoire naturelle „Grigore Antipa” XX (II), 1979, p. 715.
- [3] Grigore, S, Andrei, Gabriela – Zoe Apostolache Stoicescu (1936–2017), *malacolog, muzeograf, om de cultură*, Studii și Comunicări/DIS/CRIFST vol. XII, Academia Română, Edit. Mega, 2019, pp. 273–281.
- [4] Mărculeț, I., *Cercetători români în Antarctica – Gheorghe Neamu, participant la a XVII-a expediție internațională*, Collegium Mediense, IX, Comunicări științifice, XVIII, Mediaș, 2019, pp. 221–223.
- [5] Mărculeț, I., Mărculeț, Cătălina., *Cercetătorul științific și profesorul universitar Gheorghe Neamu – peste 50 ani de activitate în domeniul geografiei*, Repere geografice – Nr.10 (1), 2015 Ed. Pim, Iași, pp. 21–30.
- [6] Neamu, Gh., *Am fost în Antarctica*, Edit. Albatros (colecția Atlas), București, 1974, pp. 1–211.

- [7] Neamu, Gh., *Popasuri pe 6 continente*, Edit. Ion Creangă, București, 1979, pp. 1–190.
- [8] Neamu, Gh., *Geografia Antarctidei*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1982, pp. 1–199 (Lucrare distinsă cu premiul „Gh. Munteanu-Murgoci” al Academiei Române).
- [9] Neamu, Gh., *Clima Olteniei Deluroase* (Teză de doctorat), Edit. Ars Docendi, București, 1998, pp. 1–154.
- [10] Neamu, Gh., *Destin geografic. Șapte decenii de vise și împliniri*, Edit. Pygmalion, Ploiești, 2005, pp. 1–155.
- [11] Nicolae, A., *Interviu cu speologul și exploratorul arctic Stelian Grigore*. 05/01/2017 <http://www.stiintasitehnica.com>.
- [12] Petrov, M. P., *Deșerturile Terrei*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1986, pp. 1–375.

Anexă

Donația geografului Gheorghe Neamu Muzeului „Grigore Antipa” la întoarcerea din Expediția în Antarctica

Pinguini

Nr. inv. 4582 – *Pygoscelis antarctica* (Foster) – 1 ex pinguin. Ins. King George

Nr. inv. 4583 – *Pygoscelis papua* (Foster) – 1 ex pinguin. Ins. King George
(p.v. 1485/5.07.1972)

Colecția **Roci din Antarctica** – Donație Gheorghe Neamu (1972)

Nr. inv. 11151 – *Cuarțit biotitic cu almandin*. Molodiojnaia.

Nr. inv. 11152 – *Agregat de cristale de cuarț cu depunere de rodocrozit*. Belingshausen.

Nr. inv. 11153 – *Rocă magmatică*. Molodiojnaia.

Nr. inv. 11154 – *Cuarț alb lăptos cu depuneri de carbonați*. Belingshausen.

Nr. inv. 11155 – *Cuarț cu almandin*. Mirnii.

Nr. inv. 11156 – *Rocă magmatică*. Molodiojnaia.

Nr. inv. 11157 – *Porfir cuarțifer*. Molodiojnaia.

Nr. inv. 11158 – *Cuarț – agregat de cristale (crustă)*. Belingshausen.

Nr. inv. 11159 – *Philite*. Mirnii.

Nr. inv. 11160 – *Cuarț slab biotitic*. Molodiojnaia.

Nr. inv. 11161 – *Crustă de agregat de cristale de cuarț depus pe tipare de cuarț după calcit*. Belingshausen.

Nr. inv. 11162 – *Granit*. Mirnii.

Nr. inv. 11163 – *Rocă magmatică*. Molodiojnaia.

Nr. inv. 11164 – *Gresie cuarțitică slab micacee, limonizată și cu cruste de limonit*. Molodiojnaia.

Nr. inv. 11165 – *Pegmatit (biotitic, cuarț, feldspat)*. Antarctica.

Nr. inv. 11166 – *Cuarț alb lăptos*. Mirnîi.

